

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 10/ 21. junij 2019

POHVALE IN ZAHVALA OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

Na koncu vsakega šolskega leta si postavljamo vprašanje, kaj vse smo naredili, ali smo bili uspešni, kaj smo dosegli, kateri so največji dosežki, kaj nas je obogatilo. Je bilo naše delo opaženo, tudi pohvaljeno?

Da, vsekakor. Tudi tokrat je za nami bogato ekošolsko leto. Pohvala vam in vašemu zavzetemu sodelovanju. Rezultati vašega opazovanja, spodbujanja, motiviranja, usmerjanja, navduševanja in sodelovanja v programu Ekošola odsevajo v številnih zaključenih projektih, natečajih in zbiralnih akcijah. Zato zahvala in pohvala vsem ekokoordinatorjem, otrokom, učencem, dijakom, študentom – želimo in upamo, da ekošolski navdih, znanje in izkušnje vsi skupaj prenesemo v prihajajoče počitniške dni.

Hkrati s tem pa vam želimo veliko sproščenih dopustniških dni.
Ekipa programa Ekošola

JUNIJA SE JE DOGAJALO ...

XIII. srečanje koordinatorjev ekovrtecev Slovenije

Devetindvajsetega maja 2019 smo organizirali XIII. srečanje koordinatorjev ekovrtecev, na katerem se je zbralo 120 ekokoordinatoric in ekokoordinatorjev iz vse Slovenije. Gostitelj letošnjega srečanja je bil Vrtec Antona Medveda Kamnik, ki je predstavil in prikazal rezultate projektne teme »Gozd kot igralnica in učilnica«. Predstavili pa smo tudi e-zbirko dobrih praks Ekoskladovnica in program dela za ekovrtece.

Udeleženci so obravnavali Program dela za vrtece v šolskem letu 2019/2020, ki v ospredje postavlja

vsebine zgodnjega naravoslovja skozi projektne dejavnosti z namenom, da le-te pripomorejo k vzgoji in izobraževanju predšolskih otrok. Vsebine so usmerjene k igri, skozi katero otroci razvijajo gibalno, čustveno in socialno področje. Program dela obsega poleg vsebine zgodnjega naravoslovja tudi obvezne tematske sklope (Voda-Energija-Odpadki-Krožno gospodarstvo, Raziskovanje biotske raznovrstnosti in Podnebne spremembe). Vrtci bodo s programom za 2019/2020 opredelili aktivnosti na področjih: oblike varčevanja z vodo in zdravega življenjskega sloga, pravilno ravnanje z odpadki oziroma preprečevanje nastajanja odpadkov ter zgodnje ozaveščanje otrok o podnebnih spremembah.

[Program dela za šolsko leto 2019/2020](#)

Iz vsebine:

Zaključeni projekti: 2

MISIJA:
ZELENI KORAKI

Projekti 2019/2020 4

Izlet v Tropski vrt Dobrovnik 6

Jaz, ti, mi za Slovenijo – stara plastenka za novo življenje:

OŠ 27. julij Kamnik najboljša pri zbiranju plastenk

Zbiranje odpadnih plastenk PET za humanitarni namen ter ustvarjanje in raziskovanje, kako iz slovenske odpadne plastenke PET nastane nova, reciklirana plastenka PET, je potekalo od 1. 10. 2018 do 22. 4. 2019. Zbrana sredstva projekta so namenjena Ginekološko-porodniškemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, in sicer za nakup monitorja za nadziranje vitalnih funkcij novorojenčka.

Zmagovalci v zbiranju odpadnih plastenk PET (kg/učenca)

1. OŠ 27. julija Kamnik
2. OŠ Središče ob Dravi, Vrtec Navihanček
3. OŠ Stopiče, Vrtec Stopiče

Zmagovalci likovnega natečaja

Prva triada	Vrtec Gumbek pri OŠ Dolenjske Toplice VVE Sveti Jurij OŠ Beltinci
Druga triada	OŠ Gustava Šiliha Velenje, POŠ Šentilj OŠ Trebnje OŠ Trebnje
Srednja šola	III. gimnazija Maribor
Šole s PP	CEUV Strunjan

Zmagovalci literarnega natečaja

Prva triada	OŠ Ljubečna OŠ Ljubečna OŠ Ljubečna
Druga triada	OŠ Brinje Grosuplje, Podružnica Polica OŠ Trebnje OŠ Trebnje

V Misiji: Zeleni koraki je letos sodelovalo 2300 otrok in mladih

Četrtega junija smo v SiTi Teatru BTC slavnostno zaokrožili projekt *Misija: Zeleni koraki* ter podelili nagrade avtorjem najboljših izdelkov. Pri projektu je sodelovalo 2300 otrok in mladostnikov iz 125 ustanov iz vse Slovenije.

Svoj pogled so mladi predstavili s prikazi različnih vozil in plovil v obliki maket, risb, kolažev, miselnih iger in drugih tehnik. Prikazali so tudi svojo vizijo prometa prihodnosti: leteče avtomobile, prometno pokrajino prihodnosti v kapsuli, parkirišča, spremenjena v zelenice, skiro na sončni pogon, vzletišče za rakete in celo turistično podmornico.

Projekt Misija: Zeleni koraki že tretje šolsko leto organizirata program Ekošola in družba BTC z namenom, da se krepi zavest in znanje mladih o trajnostnih vidikih in oblikah prometa. Pri projektu je letos sodelovalo rekordnih 2300 otrok in mladostnikov iz 125 slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter šol s prilagojenim programom. Zaključek projekta so zaznamovali s posebnim dogodkom v SiTi Teatru BTC, kjer so razglasili najbolj ustvarjalne likovne izdelke, domiselno tehnično-grafično ustvarjanje in raziskovalno delo o trajnostni mobilnosti.

[Zmagovalci.](#)

Hrana ni za tjavendan: čedalje globlja ozaveščenost in spoštljiv odnos do hrane

V Celju se je 7. junija zaključil projekt Hrana ni za tjavendan, ki so ga vrteci in šole izvedli že peto leto zapored. Letos je pri projektu sodelovalo 3500 otrok in 250 mentorjev iz več kot sto izobraževalnih ustanov, kar je tudi rekordno število sodelujočih ustanov.

Z raznolikimi aktivnostmi je ustanovam letos uspelo zmanjšati količino zavržene hrane v povprečju za 40 odstotkov, k bolj odgovornemu ravnanju s hrano pa so s posebnim družinskim dnevnikom zavržene hrane spodbudili tudi starše in druge družinske člane v domačih gospodinjstvih. Izobraževalne ustanove, ki pri projektu sodelujejo že več let, opažajo, da se je količina zavržene hrane znatno zmanjšala, a je še vedno njihov cilj, da zavržene hrane v nekaj letih ne bi bilo več.

V povprečju količino zavržene hrane zmanjšali za 40 odstotkov

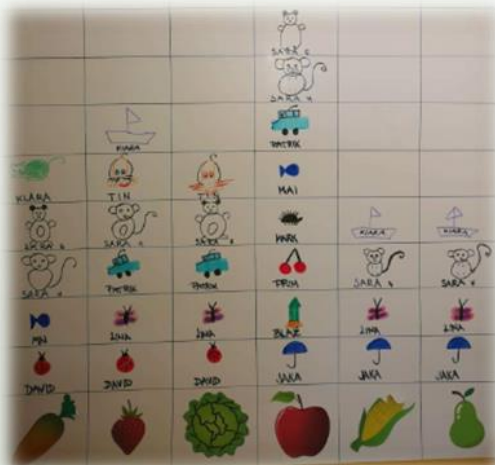
Otroci in mladostniki so skupaj z mentorji izvedli številne aktivnosti, s katerimi jim je v povprečju uspelo zmanjšati količino zavržene hrane za 40 odstotkov. Rezultati projekta so pokazali, da je najmanj hrane pri obrokih ostalo takrat, ko so si jo otroci postregli sami. Zato si bodo na šolah še naprej prizadevali, da bodo to izvajali čim pogosteje, obenem pa otroke nenehno ozaveščali o pomenu odgovornega ravnanja s hrano.

K spremljanju količin ostankov hrane so otroci letos spodbudili tudi starše in druge člane domačih gospodinjstev. Prav tam je namreč po podatkih Statističnega urada RS največ zavržene hrane, kar polovica vse zavržene hrane v Sloveniji. Novost v letošnjem šolskem letu je bil *Kuhlin dnevnik zavržene hrane*, ki so ga otroci skupaj s starši izpolnjevali doma. Dnevnik je že v prvem letu postal izjemno priljubljen, saj so ga izpolnjevali na večini sodelujočih šol. Kot so

ugotovili otroci in starši, največ zavržene hrane v domačih gospodinjstvih nastane po praznikih ali družinskih praznovanjih. Družinski dnevnik zavržene hrane je vključeval tudi družinsko zavezo za manj zavržene hrane, ki so jo otroci pripravili s starši in tako skupaj sklenili, da si bodo v prihodnje prizadevali, da bo doma čim manj zavržene hrane.

Zmagovalci

Vrtci in prva triada	1. Vrtec Agata pri OŠ Poljane 2. OŠ Raka 3. VVZ Kekec Grosuplje
Druga in tretja triada OŠ	1. OŠ Ljudski vrt Ptuj, Podružnica Grajena 2. OŠ I. Murska Sobota 3. OŠ Brinje Grosuplje
OŠ s PP	1. OŠ Franceta Bevka Tolmin 2. OŠ Brinje Grosuplje 3. OŠ Glazija Celje
Srednje šole	1. Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec 2. Srednja šola Črnomelj 3. Dijaški dom Ivana Cankarja

Reciklirana kuharija

Tudi letos ste se izjemno izkazali in nam poslali veliko raznolikih receptov, ki so z vašo dragoceno podporo prišli izpod rok otrok, učencev in dijakov. Iz 49 sodelujočih ustanov smo prejeli skupaj kar 135 receptov. Komisija je izbrala najboljše, ki so prejeli nagrado. Vsi [zmagovalni recepti](#) so objavljeni v knjižici [Reciklirana kuharija](#).

Mladi v svetu energije: z likovnimi izdelki pokazali, da je nizkoogljično zares odlično

V Informacijskem središču GEN so 6. junija nagrade prejeli najboljši učenci in dijaki, ki so skupaj s svojimi mentorji raziskovali in ustvarjali na temo energije, elektrike in energetike pod sloganom »Nizkoogljično je odlično!«. Najboljše šole oz. vrtec prihajajo iz Rogaške Slatine, Tolmina, Novega mesta in Maribora.

Na natečaj v šolskem letu 2018/2019 je prispelo več kot **423 različnih izdelkov** (od delujočih maket, 3-D plakatov, risb, kolažev, slikanic, videoizdelkov in raziskovalnih nalog), sodelovalo je več kot

930 slovenskih otrok in mladostnikov iz vse Slovenije. Mladi so **pod sloganom »Nizkoogljično je odlično«** predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije in energetskih virov. Na podelitvi je odmevala misel, da je elektrika naša stalna spremljevalka in da si ne znajo predstavljati življenja brez stvari, katerim delovanje omogoča električna energija. [Zmagovalci](#).

ŠOLSKO LETO 2019/2020

Zabeležite v koledar

23. september 2019

Med prvimi bo **Konferenca koordinatorjev, ki bo 23. septembra 2019 v Laškem**, 8. oktobra bo potekala Mednarodna konferenca o podnebnih spremembah in biotski raznovrstnosti. K sodelovanju vabimo mentorje vrtecev in šol, da predstavijo primere dobre prakse (strokovne prispevke) iz razpisane vsebine. **Marca 2020** vas ponovno vabimo na **sejem Altermed** z naslovom: »*Z lokalno pridelano hrano, gibanjem do krepitve našega zdravja*«.

Maja 2020 vas vabimo na **mednarodno konferenco v Radence na teme prehrana, gibanje in zdravje**, kjer boste lahko znova aktivno sodelovali s svojimi primeri dobre prakse, ki jih boste izvedli v šolskem letu 2019/2020.

PROJEKTI V ŠOLSKEM LETU 2019/2020

Merjenje odtisa CO₂ – nadaljujemo izobraževanje o podnebnih spremembah

Nadaljevanje lani začetega novega tematskega sklopa Podnebne spremembe, ki ga lahko obravnavate kot samostojen tematski klop ali pa v povezavi z vsebinami v obstoječih tematskih sklopih, med njimi predvsem URE in OVE ter trajnostna mobilnost.

Za izvedbo projekta so na voljo didaktično gradivo Priročnik o podnebnih spremembah in delovni listi. Z njimi lahko izvajate številne aktivnosti: raziskovalno delo, eksperimentalno delo, skupinsko delo, delo v parih, obravnavanje podnebnih sprememb v svetu in Sloveniji, raziskovanje razrednega ogljičnega odtisa in podobno. Aktivnosti lahko izvedete kot del šolske ure ali kot dan dejavnosti, v učilnici, na prostem ali kot poseben dogodek.

Projekt Ekošola meri odtis CO₂ sofinancirata Eko sklad in MOP

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Vem, zato odgovorno jem

Pri projektu Vem, zato odgovorno jem, s katerim nadaljujemo zelo uspešne aktivnosti na temo odgovornega prehranjevanja v preteklih letih, se boste ukvarjali s prednostmi lokalne in sezonske hrane ter odkrili povezavo med hrano, ki jo uživamo, in nastankom tople grede. Ugotavljali boste, zakaj je meso za podnebje postalo večji problem, kot so prevozna sredstva, ter odkrili, kaj smo pomembnega za prehrano pridobili z industrijsko revolucijo. Raziskovali boste svet predelane hrane ter se spraševali, ali je trgovina danes lahko »pravična«. Ukvarjali se boste tudi s pomenom izraza agrobiodiverzitet, se poučili o semenskih knjižnicah in bankah ter spoznali slovenske avtohtone pasme živali in avtohtone sorte kmetijskih rastlin.

Znanje o gozdovih

Projekt poteka po korakih t. i. gozdnega cikla, ki je usklajen s sedmimi koraki dela v programu Ekošola. Ustanova, ki v enem šolskem letu izvede t. i. gozdni cikel, prejme certifikat oziroma listino LEAF.

Mladi svetu energije

Ustvarjajte na temo energije in energetike! Raziskujte, napnite možgančke in se poigrajte z zamislili. »Nizkoogljično je odlično«, ki prikazuje, iz katerih nizkoogljičnih virov in po kakšni poti pride elektrika do naših domov.

Mladi poročevalci za okolje

Učence, dijake in študente, ki želijo okoljske vsebine predstaviti širše in na drugačen način, vabimo, da postanejo mladi poročevalci za okolje. Sporočajte svoje misli, opažanja, opise, komentarje, razprave, pošljite fotografije ali videoposnetke. Predlagamo, da pripravljate prispevke po spodnjem seznamu, dobrodošli pa so tudi prispevki o drugih temah.

- ⇒ **Podnebne spremembe** (oktober–november) do **vkjučno 10. 12. 2019**
- ⇒ **Gozd, biotska raznovrstnost** (december–januar) do **vključno 11. 2. 2020**
- ⇒ **Trajnostna mobilnost** (februar–marec) do **vključno 12. 4. 2020**
- ⇒ **Krožno gospodarstvo** (april–maj) do **vključno 7. 6. 2020**

V prihodnjem šolskem letu bomo izvedli več izobraževanj z navodili za pripravo prispevkov. V natečaju lahko sodelujejo učenci, dijaki in študenti, stari **od 11 do 25 let**, ki oddajo prispevke v treh starostnih kategorijah: 11–14 let, 15–18 let in 19–25 let. Najboljši prispevki se uvrstijo v mednarodno tekmovanje.

Hrana ni za tjavendan

Projekt Hrana ni za tjavendan je namenjen zmanjševanju količine zavržene hrane. Še naprej boste lahko pisali **Kuhlin družinski dnevnik zavržene hrane**, ki je namenjen spremljanju, katere vrste hrane doma največkrat zavržemo in zakaj se to dogaja. V dnevniku je tudi prostor, ki je namenjen deljenju zamisli – kaj narediti z odvečno, a še uporabno hrano. Na koncu pa bodo mladi sami ali skupaj s svojo družino zapisali družinsko zavezo za zmanjševanje količine zavržene hrane. Vsaka ustanova, ki se bo prijavila v projekt, bo prejela en izvod dnevnika.

Trajnostna mobilnost, Misija: Zeleni koraki

Z izbiro prevoznega sredstva v vsakdanjem življenju vplivamo na naše okolje, zdravje in kakovost življenja. Kljub sodobnemu načinu življenja lahko poskrbimo za okolju in zdravju prijaznejše načine prevoza.

Vabimo mentorje in učence, da oblikujete različne starostne skupine in se lotite izzivov, ki jih prinašajo sodoben promet ter povezani temi varnost v prometu in zdrav življenjski slog. Vabimo vas, da zasnujete svoj dan trajnostne mobilnosti ali celo poseben teden trajnostne mobilnosti.

Raziskovalci biotske raznovrstnosti

Biotska raznovrstnost: Veliki lov na rastline se nadaljuje

Projekt Veliki lov na rastline je osredinjen na raziskovanje **biotske raznovrstnosti** s posebnim poudarkom na **rastlinah** in z **njimi povezanih vrstah**. Namenjen je otrokom od 5. do 11. leta starosti. Projekt se izvaja v petih korakih:

1. registracija (s prijavnico),
2. pregled (kratke ankete, obrazci za vrednotenje in navodila so na povezavi, rezultate anket oddate do 3. 12. 2018),
3. ukrep (izdelava zemljevida habitata, izvedba dejavnosti),
4. spremljanje in vrednotenje (zemljevid habitata z novimi vrstami, ponovitev anket) in
5. kratko poročilo.

Šolska VRTilnica

Šolski vrt odpira veliko možnosti za učenje in izvajanje aktivnosti med rednim poukom, poukom v naravi, koristnim preživljanjem prostega časa ter za pridobivanje novega znanja v zdravem okolju. Vsi, ki se boste odločili za izvajanje projekta, prejmete semena Semenarne Ljubljane.

Ekobranje za ekoživljenje

Projekt spodbuja branje literature z okoljsko tematiko za boljše razumevanje in globlje zavedanje bogate kulturne in naravne dediščine ter spoštovanje. V okviru projekta bo razpisan likovni natečaj.

Sejem Altermed

Sejem bo potekal od petka, **6. marca**, do nedelje, **8. marca 2020**. Vsebina razpisa: **Z lokalno pridelano hrano, gibanjem do krepitev našega zdravja.**

Ekokviz za OŠ

Skupinsko tekmovanje za 6., 7., in 8. razrede.

Ekokviz za SŠ

Posamično tekmovanje dijakov o okoljskih temah.

Likovni natečaj za kreativne izdelke.

IZLET (NARAVOSLOVNI DAN) V TROPSKI VRT DOBROVNIK s posebno ponudbo za ekošole

Tropski vrt Dobrovnik, ki že vrsto let skrbi za orhideje, s katerimi nagradimo koordinatorje številnih projektov v programu Ekošola, je nadgradil svojo ponudbo za osnovne šole.

Nova pridobitev so učni listi za vse razrede osnovne šole, ki so povzeti oziroma povezani s kurikulumom. Učenke in učenci poleg tropskih in subtropskih rastlin spoznajo še obnovljive vire energije, saj orhideje in Tropski vrt ogrevajo z geotermalno vodo. Vsak dobi učni list, ki ga izpolni po končanem vodenem ogledu.

Celoten program traja dve uri. Za ustanove v programu Ekošola velja posebna cena: 2,50 evra na učenko/učenca (vodeni ogled Tropskega vrta, učni list, pomoč pri izpolnjevanju učnih listov).

Rezervacije in informacije: **TROPSKI VRT**, Dobrovnik 115, tel.: 051 389 000, e-naslov: info@tropskivrt.si, več: www.tropskivrt.si.

